

Shodno ovlašćenjima datim na osnovu člana 11 Zakona o Regulatoru Energije, Odbor Regulatornog Ureda za Energiju na javnoj sednici održanoj dana 15.12.2005 usvojio je:

KODEKS PONAŠANJA I ETIKE

Član 1.

Opšta načela

1.1. Kodeks Ponašanja i Etike (u daljem tekstu “Kodeks”) Regulatorni Ured za Energiju (u daljem tekstu “RUE”) u daljem tekstu utvrđuje vodeća etička načela i pravila ponašanja koja važe za zaposlene. Pod “zaposlenima” podrazumevaju se članovi Odbora RUE (u daljem tekstu “Odbor” ili “članovi Odbora”), kao svi drugi zaposleni u RUE.

1.2. Integritet zaposlenih podleže pravdi u ispunjavanju obaveza ove regulatorne službe. Zaposleni učestvuju u utvrđivanju, održavanju i sprovođenju visokih standarda ponašanja na način kojim se štiti čast, poštenje, pravednost i nepristrasnost RUE i jača poverenje javnosti. Ovaj Kodeks daje smernice održavanja njihovih etičkih i pravnih odgovornosti, uz izbegavanje postojećih ili očiglednih sukoba interesa. Odredbe ovog Kodeksa tumače se i važe za sve dole navedene ciljeve.

1.3. Svi zaposleni su dužni prema RUE za unapređenje legitimnih interesa kada se za to steknu uslovi.

Član 2.

Odnos sa Zakonima, Uredbama i Standardima

2.1. Očekuje se od svih zaposlenih da obavljaju svoje delatnosti u skladu sa važećim zakonima i uredbama na Kosovu, opšte prihvaćenim poslovnim propisima, i najvišim standardima etike.

2.2. U slučajevima gde se zahteva dodatno usmerenje radi razjašnjenja dužnosti etike i odgovarajućeg etičkog ponašanja, zaposleni je dužan da se konsultuje sa svojim predpostavljenim. Ukoliko se takvo usmerenje zahteva od bilo kojeg člana Odbora, on ili ona dužan je da se konsultuje sa ostalim članovima Odbora.

2.3. Kršenje ovde navedenih etičkih pravila i propisa ponašanja zabranjeno je.

Član 3.
Sukob Interesa

3.1. Nijedan zaposleni u RUE ne sme delovati na način koji bi opravdano stvorio utisak u javnosti da se on ili ona ponaša na način koji narušava poverenje ukazano njemu ili njoj kao zaposlenom.

3.2. Nijedan zaposleni ne sme da dozvoli da porodični, društveni ili drugi odnosi utiču na njegovu ili njenu profesionalnu procenu. Zaposleni ne sme da upotrebi, ili da preduzme bilo koju radnju koja bi odavala utisak upotrebe ovlašćenja i mogućnosti svog položaja radi unapređenja privatnih interesa drugih, niti zaposleni sme da odaje ili dozvoli drugima da odaju utisak da se na njega ili nju može uticati u tom smislu.

3.3. Kako bi se izbegao sukob interesa, ovim Kodeksom utvrđuju se sledeće zabrane za zaposlene:

a) Osim kada je predviđeno Članom 11.2 i 11.3, zaposleni ne sme da prihvati nikakvu finansijsku dobit ili korist, posrednu ili neposrednu, od strane bilo kojeg preduzeća za energetiku ili lica koje je zaposleno u nekom preduzeću za energetiku, kao ni od lica koja zahtevaju zvaničnu reakciju od RUE ili nekoga na koga RUE ima bitan uticaj na bilo koji način. Finansijska dobit ili korist obuhvata, ne ograničavajući se na gotovinski novac, deonice, zajmove, kredite ili garancije, nekretnine, poklone, putovanja, stanovanje ili lične usluge;

b) Zaposleni ne sme imati bilo kakav interes, finansijski ili drugi, posredan ili neposredan, niti da obavlja bilo kakvu upravnu kontrolu nad radom bilo kojeg preduzeća za energetiku čiji rad reguliše RUE, ili njen naslednik, ili bilo koji drugi subjekat koji je pod neposrednom ili posrednom kontrolom takvog preduzeća.

c) Zaposleni ne sme biti u radnom odnosu pri nekom preduzeću za energetiku istovremeno kao konsultant ili član Odbora, niti na bilo kojoj drugoj poziciji koja bi mogla dovesti do sukoba interesa;

d) Član Odbora ili drugi zaposleni ne sme da upotrebi, radi finansijske dobiti, bilo neposredno ili posredno, bilo koju informaciju koja nije uopšteno dostupna javnosti, a koje on ili ona dobije tokom i iz razloga službene dužnosti.

e) Druge stvarne ili moguće situacije koje mogu dovesti do sukoba interesa.

3.4. Odbor može da napravi izuzetak u odnosu na dispozitiv ovog člana samo u vanrednim okolnostima i to kada prevlada opšti interes RUE.

3.5. U slučaju da Odbor RUE odluči da primeni izuzeće, Odbor je dužan da dostavi detaljno pismeno objašnjenje takve odluke.

3.6. Sukobi interesa ne moraju uvek da budu jasni i očigledni. Tamo gde zaposleni sumnja da određena delatnost predstavlja sukob interesa, za njega, nju ili druge, on ili ona dužni su da o tome konsultuju svog predpostavljenog. Zaposleni koji postane svestan mogućeg ili stvarnog sukoba interesa dužan je da predpostavljenog upozori na to. Član

Odbora RUE koji zahteva razjašnjenje u vezi sa ili postane svestan postojanja sukoba interesa dužan je da o tome obavesti ostale članove Odbora.

Član 4.

Poverljive Informacije

4.1. Poverljivost se smatra svaka informacija koja je od strane RUE određena shodno definiciji poverljivosti u Članu 3 Zakona o Regulatoru Energije i podzakonskim aktima usvojenim od RUE prema Članu 13 Zakona o Regulatoru Energije.

4.2. RUE je dužna da odredi poverljivost informacija shodno propisima koje utvrđuje Odbor u vezi sa objavljivanjem podataka koje dostavlja preduzeće za energetiku.

4.3. RUE drži pravo da objavi poverljive informacije kada oceni da javni interes prevazilazi povredu koja može nastati takvim objavljivanjem.

4.4. Tamo gde RUE vrši proveru poverljivih informacija tokom nekog zasedanja, Odbor je dužan da utvrdi da li da deo ili celo zasedanje zatvori za javnost. Materijali sa sednice koji sadrže poverljive informacije ne smeju se objavljivati na internet strani ili u javnosti, osim za sudijsku proveru na zahtev nadležnog suda.

4.5. Zaposleni koji ima pristup poverljivim informacijama ne sme ni u koje vreme tokom ili po isteku zaposlenja u RUE da otkrije, upotrebi ili podeli informacije u trgovačke svrhe ili bilo koje druge svrhe, osim za obavljanje svojih delatnosti pri RUE.

4.6. Upotreba takvih informacija za ličnu finansijsku korist ili donošenje koristi drugima ne samo da će se smatrati ozbiljnim kršenjem ugovornih obaveza, već može rezultirati pokretanjem građanskog ili krivičnog postupka.

Član 5.

Odnosi sa Korisnicima, Preduzećima za Energiju i Trećim Stranama

5.1. Svaki zaposleni dužan je da poštuje prava i da posluje na nepristrasan, profesionalan i pravedan način sa korisnicima, preduzećima za energetiku i trećim stranama tokom obavljanja njegovih ili njenih delatnosti.

5.2. Svaki zaposleni dužan je da svoje delatnosti obavlja u cilju promovisanja, uvođenja i zaštite principa objektivnosti, pravednosti, nepristrasnosti, transparentnosti i nediskriminacije.

5.3. Zaposleni je dužan da bez obzira na svoj položaj ne omogući sebi nepravednu prednost nad bilo kojim licem putem manipulacije, utaje, zloupotrebe privilegovane ili poverljive informacije, pogrešnim tumačenjem materijalnih činjenica, ili bilo koje druge nepravedne radne prakse.

Član 6.

Odnosi sa Ulagačima

6.1. RUE je posvećena, u skladu sa pravnim i regulatornim zahtevima, održavanju aktivnog i otvorenog dijaloga sa važnim činocima, potencijalnim ulagačima i ulagačima.

6.2. Nijedan zaposleni osim ovlašćenih lica ne sme stupiti u kontakt, obezbediti podatke, informacije izveštaje ili zastupati RUE pred važnim činiocima, potencijalnim ulagačima ili ulagačima.

Član 7.

Komunikacija sa medijima

7.1. Prilikom komuniciranja sa medijima, zaposleni je dužan da izbegne lične primedbe i stavove, i uvek mora delovati na način shodno odredbama iz ovog Kodeksa. Pod nikakvim okolnostima zaposleni ne sme koristiti medije radi unapređenja njegovih ili njenih interesa i nezgoda, neovlašćeno otkrivati informacije ili pokušati da utiče na odluke radne politike.

7.2. Zaposleni kojima se mediji obrate moraju da dobiju odobrenje od svog predpostavljenog pre komunikacije o pitanjima vezanim za rad RUE.

Član 8.

Zaštita životne sredine, zdravstvena zaštita i sigurnost

8.1. RUE će obavljati svoje aktivnosti uz poštovanje životne sredine, zdravlja i sigurnosti uopšte.

8.2. RUE će uzeti u obzir sve važeće zakone u vezi sa očuvanjem životne sredine.

8.3. RUE će osigurati da svaki zaposleni ima sigurno i zdravo radno okruženje, kao i sprovođenje svih važećih zakona u vezi sa zaštitom zdravlja i sigurnosti.

8.4. Svaki zaposleni je odgovoran za održavanje sigurnog i zdravog radnog mesta za sve zaposlene uz poštovanje pravila i propisa sigurnosti i zaštite zdravlja, prijavljivanje nesrećnih slučajeva, povreda i nesigurne opreme, rada ili radnih uslova.

Član 9.

Usaglašenost Programske Podrške

9.1. Programske podrške, priručnici i ostali materijali zaštićeni autorskim pravima i žigom predstavljaju zaštićene materijale i ne mogu se umnožavati za ličnu upotrebu.

9.2. Programska podrška, bilo da je kupljena od prodavca ili je izrađena u RUE, zaštićena je autorskim pravima a takođe može biti zaštićena patentom ili trgovačkom tajnom, ili se pak može smatrati poverljivom informacijom. Takva programska podrška obuhvata kompjuterske programe, baze podataka i ostalu dokumentaciju u vezi sa tim. Uslovi i rokovi sporazuma o dozvoli, kao što su odredbe da je zabranjeno umnožavanje i distribucija programa, moraju se poštovati.

Član 10.

Zaštita i Korišćenje Resursa

10.1. Svi objekti, oprema, sistemi, informacije i robne zalihe su resursi koji pripadaju RUE. Od svih zaposlenih se zahteva da čuvaju i efikasno koriste resurse. Ovo obuhvata i

korišćenje interneta, elektronske pošte ili drugih informativnih sistema. Krađa, nebriga i pustošenje imaju direktan uticaj na profitabilnost RUE.

10.2. Svaka sumnja u proneveru ili krađu mora se odmah prijaviti radi sprovođenja istrage.

10.3. Zaposlenima nije dozvoljeno da opremu koriste u privatne svrhe.

10.4. Obaveza čuvanja resursa RUE obuhvata i obavezu čuvanja informacija o svojini.

10.5. Informacija o svojini obuhvata intelektualnu svojinu kao što su podaci ili informacije, trgovinske tajne, patenti, žigovi i autorska prava, kao i poslovni, marketinški i uslužni planovi, geološki prospekti i tumačenja, inženjering, geološke, geofizičke i proizvodne ideje, projekti, baze podataka, evidencija, informacije o platama i svi neobjavljeni finansijski podaci i izveštaji.

10.6. Neovlašćena upotreba ili distribucija ovih informacija ne samo da predstavlja kršenje odredaba ovog Kodeksa, već može rezultirati pokretanjem građanskog ili krivičnog postupka.

10.7. Zaposleni ne može kupiti ili prodati bilo koje sredstvo ili svojinu RUE bez prethodnog odobrenja Odbora. U slučaju da Odbor odobri kupovinu ili prodaju, važeća su pravila javne nabavke na Kosovu.

Član 11.

Pokloni i Zabava

11.1. Zaposleni ne može da ponudi lične usluge ili poklone više od skromne vrednosti jer se isti mogu smatrati pokušajem da se na nepravilan način utiče na odluke postojećih ili potencijalnih korisnika ili dobavljača.

11.2. Zaposleni ili član njegove ili njene porodice ne može da zahteva ili prihvati usluge ili poklone više od skromne vrednosti koji se mogu smatrati kao pokušaj da se utiče na obavljanje dužnosti ili kao favorizovanje postojećih ili potencijalnih korisnika i dobavljača.

11.3. Povremeno davanje i primanje poklona koji ne premašuju vrednost od 20.00 Evra, obroci, usluge ili zabava su česta praksa vredna poštovanja u promovisanju dobre volje i izgradnji i održavanju legitimnih poslovnih odnosa. Takve poslovne ljubaznosti treba da budu retke, opravdane, u skladu sa običajima, zakonite i skromne vrednosti. Neodgovarajuće je prihvatati obroke, osveženja ili zabavu uvek ili bez uzvratanja gostoprimstva na funkcijama vezanim za posao.

11.4. Prihvatljivi oblici zabave mogu da obuhvate retko, umereno gostoprimstvo kao što su dobrotvorne priredbe, sportske priredbe, proslave, pozorišni komadi, koncerti ili drugi kulturni događaji.

11.5. Ni u kom slučaju zaposleni ne sme prihvatiti isplate u gotovom novcu, putovanje, povlasničke investicione mogućnosti, sniženje ili zajmove.

Član 12.

Propisi Računovodstva

12.1. Politika RUE jeste da u potpunosti i na pravedan način objavi finansijsko stanje RUE u skladu sa važećim međunarodnim standardima i propisima računovodstva, kao i važećim zakonima, pravilnicima i uredbama na Kosovu.

12.2. Finansijske knjige, evidencija, računi i finansijska stanja RUE moraju se održavati detaljno, moraju tačno odslikavati transakcije RUE i moraju se prilagoditi i zahtevima važećih zakona i sistemu internih kontrola RUE.

12.3. Viši finansijski referent RUE, uključujući i finansijskog saradnika ili zaposlenog koji obavlja slične funkcije, dužan je da potpuno, pravedano, tačno, pravovremeno i razumljivo objavi otkrića u internim i eksternim izveštajima i finansijskim izjavama na osnovu važećih uredbi, standarda i zdravog poslovanja.

12.4. Strogo je zabranjeno da bilo koji načelnik odeljenja, član Odbora, rukovodilac ili drugi zaposleni u RUE prevarom utiče, iznudi, manipuliše ili obmanjuje spoljašnjeg revizora RUE, a za svrhu izvođenja finansijskih izjava koje su materijalno obmanjujuće.

Član 13.

Čuvanje Evidencije

13.1. Svi zaposleni tokom obavljanja svojih aktivnosti dužni su da osiguraju da svi unosi i transakcije u vezi sa evidencijom i sistemima RUE, uključujući proizvodne i elektronske, finansijske i nefinansijske, kao i bilo koje prateće informacije, budu unete i prijavljene na potpun, pravedan, tačan, pravovremen i razumljiv način u skladu sa važećim standardima, zakonima i uredbama.

13.2. Sva evidencija treba da bude arhivirana i držana u prostorijama odgovarajućeg odeljenja pri RUE.

Član 14.

Dobrotvorne Aktivnosti

14.1. RUE je posvećena održavanju dobrih odnosa sa svim organizacijama koje deluju na i izvan teritorije Kosova.

14.2. Zaposleni se ohrabruju da predloge za dobrotvorne svrhe dostave Odboru, koji potom na redovnoj sednici donosi odluku koje aktivnosti će podržati.

14.3. Zaposleni se ohrabruju, ali nije obavezno, da volontiraju u zajednicama u kojima RUE posluje.

14.4. Zaposleni moraju, u svako doba, da izbegnu sukob interesa i ne mogu učestvovati u bilo kojoj dobrotvornoj aktivnosti koja može predstavljati sukob interesa.

Član 15.

Politički doprinos

15.1. Sredstva ili aktiva RUE ne mogu se pozajmiti ili uplatiti u vidu doprinosa bilo kojoj političkoj partiji ili organizaciji, ili bilo kojem pojedincu koji obavlja ili je kandidat za javnu funkciju,.

15.2. RUE je nezavisan regulatorni organ. Kao takav, ne može da ohrabruje bilo kakav politički uticaj ili angažovanje na političkim aktivnostima.

15.3. RUE ne može da prihvati bilo kakve donacije od imalaca dozvole, lica pod posrednom ili neposrednom kontrolom imalaca dozvole, političkih partija i lobi grupa, kao ni udruženja korisnika usluga.

Član 16

Prekršaji

16.1. Kršenja standarda iz ovog Kodeksa mogu rezultirati disciplinskim postupkom, uključujući ali bez ograničenja okončanje ugovora, suspenziju, pismeno upozorenje ili usmeno upozorenje, u skladu sa propisima utvrđenim odgovarajućim zakonima na Kosovu.

16.2. U donošenju odluke za odgovarajući postupak, u obzir se uzima sledeće: ozbiljnost prekršaja, prethodna evidencija o pojedincu, kao i okolnosti samog prekršaja.

16.3. Zaposleni koji postane svestan prekršajnog ponašanja, ili ponašanja koje vodi u kršenje odredaba ovog Kodeksa dužan je da odmah o tome obavesti svog predpostavljenog. Član Odbora u takvom slučaju dužan je da o tome odmah obavesti ostale članove Odbora.

Član 17.

Zaposleni

17.1. Prethodna odgovornost za održavanje etičkog i zakonitog ponašanja leži na zaposlenima pojedinačno putem pokazane posvećenosti poštovanju propisa ovog Kodeksa i svih pravnih i regulatornih zahteva koji su od važnosti za rad RUE. Radi sprovođenja ove odgovornosti, zaposleni su dužni da:

- a) Pročitaju, shvate i povinuju se odredbama iz ovog Kodeksa i svih zakona i uredbi koji važe za njihove radne odgovornosti;
- b) Doprinesu atmosferi na radnom mestu u korist i ohrabre poštovanje odredaba ovog Kodeksa, kao i zakona i uredbi;
- c) Održavaju osetljivost navodnog, stvarnog ili sumnjivog nezakonitog, neetičkog ili nedozvoljenog ponašanja davaoca usluga, korisnika usluga, konsultanta ili drugog lica ili organizacije sa kojom URE ima poslovne odnose, kao i da prijave takvo ponašanje odgovarajućim zvaničnicima URE.

17.2. RUE je snažno posvećen pružanju jednake mogućnosti u svim vidovima zapošljavanja i neće tolerisati bilo koju vrstu diskriminacije. Svako uznemiravanje, bilo da je seksualne, rasne, nacionalne ili neke druge prirode je zabranjeno.

17.3. Ukoliko bilo koji zaposleni veruje da je on ili ona bio žrtva diskriminacije ili uznemiravanja, ili poznaje nekog ko to jeste, on ili ona je dužan da o tome odmah obavesti svog predpostavljenog. Član Odbora dužan je da skrene pažnju ostalih članova Odbora na takvo uznemiravanje.

17.4. Zaposleni su dužni da obavljaju svoje dužnosti bez uticaja bilo koje vrste droga ili alkohola. Upotreba, stavljanje u promet, posedovanje i prodaja droga ili upotreba alkohola od strane zaposlenih u prostorijama RUE je zabranjena;

17.5. Prodaja, prevoz, posedovanje i/ili upotreba vatrenog ili hladnog oružja u prostorijama RUE je zabranjena.

17.6. Zaposleni se ohrabruju da razgovaraju sa svojim predpostavljenima, rukovodiocima ili drugim nadležnim osobljem o primećenom nezakonitom ili neetičkom ponašanju, ili kada sumnjaju u to koji je najbolji način delovanja u određenoj situaciji.

17.7. RUE zabranjuje represalije protiv onih zaposlenih koji, u najboljoj nameri, prijave pogrešno ponašanje drugih.

Član 18.

Rukovodstvo

18.1. Dodatno njihovim odgovornostima u svojstvu zaposlenih, načelnici odeljenja i rukovodioci u RUE moraju održavati takvo radno okruženje koje naglašava poštovanje ovog Kodeksa, kao i zakona i uredbi. Rukovodstvo RUE dužno je da:

- a) Osigura da zaposleni pod njihovim nadzorom dobiju po jedan primerak ovog Kodeksa, pročitaju i razumeju navedene zahteve;
- b) Osigura da zaposleni razumeju svoju potvrdnu dužnost da prijave stvarno ili sumnjivo kršenje ovog Kodeksa, kao i propise i mehanizme koji su im dostupni prilikom prijavljivanja;
- c) Održava takvo radno okruženje koje sprečava represalije ili osvetu protiv onog zaposlenog koji u dobroj nameri prijavi stvarno ili sumnjivo kršenje ovog Kodeksa;
- d) Prijavi sva stvarna ili moguća kršenja odredaba ovog Kodeksa.

Član 19.

Komunikacija

Ovaj Kodeks dostavlja se svim zaposlenima, objavljuje na internet prezentaciji i biltenu koji izdaje RUE.

Član 20.

Obaveze Bivšeg Zaposlenog i Člana Odbora

20.1. Bivši zaposleni ne smeju otkriti bilo koju informaciju koju URE smatra poverljivom.

20.2. Bivši zaposleni ne smeju zloupotrebiti ili iskoristiti informacije koje su stekli prilikom vršenja svoje službene dužnosti.

20.3. U roku od jedne godine nijedan bivši član Odbora ne sme da se pojavi pred Odborom RUE na ime preduzeca za energiju licenciranog od strane RUE, ili za entitet koji je na posredan ili neposredan način kontrolisan tim licencom.

Član 21.
Izmene

21.1. URE zadržava pravo na izmene i dopune bilo koje odredbe ovog Kodeksa.

21.2. Odbor je dužan da izda i odobri izmenu ili dopunu ovog Kodeksa u skladu sa propisima koji važe za usvajanje ovog Kodeksa.

Article 22
Službeni Jezik

22.1. Ovaj Kodeks je izdat na Albanskom, Srbskom i Engleskom jeziku.

22.2 U slučaju bilo kog neslaganja, verzija na engleskom jeziku ima prednost.

Article 23
Stupanje na Snagu

Ovaj Kodeks stupa na snagu na dan usvajanja od strane Odbora RUE i na dan objavljivanja na službenoj web-stranici.

Predsedavajući Odbora RUE

Članovi Odbora:
